

ZÁKON

ze dne2016

o veřejných kulturních institucích a o změně některých zákonů (zákon o veřejných kulturních institucích)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ VEŘEJNÁ KULTURNÍ INSTITUCE

HLAVA I ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1 Předmět úpravy

Tento zákon upravuje

- a) účel a činnost veřejné kulturní instituce,
- b) zřízení, vznik, zrušení a zánik veřejné kulturní instituce,
- c) postavení a působnost zřizovatele a orgánů veřejné kulturní instituce,
- d) hospodaření a nakládání s majetkem veřejné kulturní instituce,
- e) některé otázky postavení veřejné kulturní instituce v rámci pracovněprávních vztahů.

§ 2 Veřejná kulturní instituce

(1) Veřejná kulturní instituce je právnickou osobou zřízenou podle tohoto zákona, jejíž hlavní činností je poskytování veřejných kulturních služeb a provádění souvisejících činností, které jsou neziskové a slouží veřejnému zájmu. Veřejná kulturní instituce může mimo hlavní činnosti, za podmínek stanovených tímto zákonem, vykonávat i činnost doplňkovou, která nesmí ohrožovat nebo omezovat činnost hlavní a nesmí být hrazena z prostředků získaných od zřizovatele nebo z jiných veřejných zdrojů.

(2) Účelem veřejné kulturní instituce je zajištění kulturních cílů, kulturního života, přispění k udržení co nejvyšší umělecké kvality a posílení významu české kultury v rámci mezinárodního kulturního dění. Konkrétní cíle činnosti veřejné kulturní instituce stanoví zřizovací listina nebo zřizovací smlouva.

(3) Veřejná kulturní instituce hospodář s vlastním majetkem, a to s majetkem zřizovatelem vloženým a majetkem nabytým vlastní činností, a hospodář s péčí řádného hospodáře s majetkem svěřeným zřizovatelem, popřípadě s jiným svěřeným majetkem.

(4) Název veřejné kulturní instituce obsahuje označení „veřejná kulturní instituce“, které může být nahrazeno zkratkou „v. k. i.“. Jiné osoby nesmějí ve svém názvu nebo obchodní firmě toto označení používat.

HLAVA II ZŘÍZENÍ A VZNIK VEŘEJNÉ KULTURNÍ INSTITUCE

§ 3

Zřízení veřejné kulturní instituce

(1) Veřejná kulturní instituce může být zřízena Českou republikou, územním samosprávným celkem nebo, umožňuje-li to zřizovací listina nebo zřizovací smlouva jiné veřejné kulturní instituce, touto veřejnou kulturní institucí (dále jen „zřizovatel“); jménem České republiky plní funkci zřizovatele veřejné kulturní instituce Ministerstvo kultury.

(2) Veřejná kulturní instituce může být zřízena společně více zřizovateli. Zřizovací smlouva upraví vzájemná práva a povinnosti zřizovatelů související se zřízením veřejné kulturní instituce a stanoví způsob jejich jednání vůči třetím osobám.

(3) Veřejná kulturní instituce je zřízena dnem vydání zřizovací listiny vyhotovené ve formě notářského zápisu zřizovatelem. Je-li veřejná kulturní instituce zřizována společně více zřizovateli, je zřízena dnem podpisu zřizovací smlouvy vyhotovené ve formě notářského zápisu zřizovateli nebo posledním ze zřizovatelů. Zřizovací listina se vydává, popřípadě zřizovací smlouva uzavírá i při vzniku veřejné kulturní instituce splnutím (§ 7 odst. 4 a 5) a rozdělením (§ 7 odst. 6 a 7).

(4) Zřizovací listina nebo zřizovací smlouva veřejné kulturní instituce (dále jen „zřizovací listina“) musí obsahovat alespoň

- a) název a sídlo veřejné kulturní instituce,
- b) název, sídlo a identifikační číslo, bylo-li přiděleno, každého ze zřizovatelů,
- c) účel, ke kterému se veřejná kulturní instituce zřizuje, předmět hlavní a doplňkové činnosti,
- d) dobu, na kterou se veřejná kulturní instituce zřizuje, pokud není doba trvání uvedena, má se za to, že je zřízena na dobu neurčitou,
- e) zřizuje-li veřejnou kulturní instituci společně více zřizovatelů, způsob přijímání rozhodnutí v působnosti zřizovatele, případně způsob hlasování či jednání a kvorum potřebné pro přijetí rozhodnutí v působnosti zřizovatele,
- f) identifikaci osoby nebo osob s obdobným účelem nebo činností jako je účel či hlavní činnost veřejné kulturní instituce, případně s kvalifikací v oboru souvisejícím s hlavní činností veřejné kulturní instituce, které budou mít právo nominovat kandidáty pro jmenování do správní rady podle tohoto zákona (dále jen „osoba s nominačním právem“),
- g) počet členů správní rady a z toho počet členů jmenovaných z kandidátů nominovaných osobou nebo osobami s nominačním právem,
- h) počet členů dozorčí rady a délku jejich funkčního období,
- i) pravidla pro výběr kandidátů navrhovaných do funkce člena správní rady, případně dozorčí rady,
- j) pravidla odměňování členů správní a dozorčí rady,
- k) pravidla výběrového řízení pro jmenování ředitele, délku jeho funkčního období a případně bližší vymezení jeho práv a povinností,
- l) jméno, datum narození a bydliště osoby pověřené zřizovatelem vykonáváním působnosti ředitele do doby jmenování prvního ředitele,
- m) vymezení majetku, který zřizovatel nebo zřizovatelé vkládají do veřejné kulturní instituce,

- n) vymezení majetku, který zřizovatel nebo zřizovatelé svěřují veřejné kulturní instituci,
- o) způsob financování provozu veřejné kulturní instituce, přičemž zřizovací listina stanoví alespoň základní parametry financování poskytovaného veřejné kulturní instituci, kde základními parametry jsou objem a časové období financování,
- p) výši a způsob tvorby rezervního fondu, případně i jiných fondů,
- q) vypořádání práv, povinností a závazků po ukončení činnosti,
- r) způsob zveřejňování výroční zprávy o činnosti a hospodaření veřejné kulturní instituce,
- s) zda může veřejná kulturní instituce zřizovat nebo spolu zřizovat jiné veřejné kulturní instituce či organizační složky, případně za jakých podmínek.

(5) Nestanoví-li tento zákon jinak, může být zřizovací listina měněna pouze rozhodnutím zřizovatele ve formě notářského zápisu nebo dohodou všech zřizovatelů ve formě notářského zápisu, a to po projednání se správní radou.

(6) Sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení veřejné kulturní instituce je možné pouze na základě rozhodnutí zřizovatele ve formě notářského zápisu nebo dohody všech zřizovatelů ve formě notářského zápisu, a to po projednání se správní radou.

§ 4

Vznik veřejné kulturní instituce

(1) Veřejná kulturní instituce vzniká dnem, ke kterému je zapsána do rejstříku veřejných kulturních institucí vedeného Ministerstvem kultury.

(2) Návrh na zápis nebo změnu zápisu veřejné kulturní instituce do rejstříku veřejných kulturních institucí podává zřizovatel nebo osoba k tomu zřizovatelem písemně zmocněná, nebo ředitel v případě změny zapsaných údajů. Je-li veřejná kulturní instituce zřizována společně více zřizovateli, podávají návrh na zápis nebo změnu zápisu zřizovatelé společně, nebo ten z nich, který byl k tomu ostatními zřizovateli písemně zmocněn. K návrhu na zápis musí být přiložena zřizovací listina, listiny obsahující skutečnosti, které mají být do rejstříku veřejných kulturních institucí zapsány a listiny, které se zakládají do sbírky listin. Návrh na zápis veřejné kulturní instituce musí být podán do 90 dnů ode dne jejího zřízení. Návrh na zápis zapisovaných údajů musí být podán bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti.

(3) Do rejstříku veřejných kulturních institucí se zapisují tyto údaje

- a) název, sídlo a identifikační číslo¹⁾ veřejné kulturní instituce,
- b) den vzniku veřejné kulturní instituce,
- c) druhy hlavní a doplňkové činnosti,
- d) dobu, na kterou se veřejná kulturní instituce zřizuje, pokud není doba trvání uvedena, má se za to, že je zřízena na dobu neurčitou,
- e) název, sídlo a identifikační číslo zřizovatele nebo zřizovatelů,
- f) jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu osoby pověřené zřizovatelem vykonáváním působnosti ředitele do doby jmenování prvního ředitele, den zahájení a ukončení výkonu jeho funkce,
- g) jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu ředitele, den zahájení a ukončení výkonu jeho funkce,

¹⁾ Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

- h) jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu členů správní rady, den zahájení a ukončení výkonu jejich funkcí,
- i) jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu členů dozorčí rady, den zahájení a ukončení výkonu jejich funkce,
- j) počet členů dozorčí a správní rady,
- k) názvy a sídla organizačních složek, jsou-li ve veřejné kulturní instituci vytvořeny, a v takovém případě i jména, příjmení, data narození a místa trvalého pobytu vedoucích organizačních složek, den zahájení a ukončení výkonu jejich funkce,
- l) den a právní důvod zrušení veřejné kulturní instituce,
- m) den zániku veřejné kulturní instituce,
- n) změna nebo zánik zapsaných skutečností,
- o) den, ke kterému byl zápis proveden.

(4) Sbíрка listin obsahuje

- a) zřizovací listinu a její pozdější změny, po každé změně zřizovací listiny musí být uloženo také její platné úplné znění,
- b) účetní závěrku a výroční zprávu v rozsahu podle § 25,
- c) rozhodnutí o jmenování, odvolání nebo doklad o jiném ukončení funkce ředitele, vedoucích organizačních složek a osob, které jsou členy správní a dozorčí rady,
- d) podpisový vzor ředitele a osoby pověřené zřizovatelem vykonáváním působnosti ředitele do doby jmenování prvního ředitele,
- e) podpisové vzory vedoucích organizačních složek,
- f) podpisový vzor předsedy správní a dozorčí rady,
- g) rozhodnutí soudu vydaná podle insolvenčního zákona,
- h) další listiny, o kterých tak stanoví právní předpis.

(5) Bližší pravidla vedení rejstříku veřejných kulturních institucí stanoví Ministerstvo kultury prováděcím právním předpisem.

§ 5

Jednání za veřejnou kulturní instituci před zápisem do rejstříku veřejných kulturních institucí

(1) Za veřejnou kulturní instituci jedná do jejího vzniku její zřizovatel. Je-li veřejná kulturní instituce zřizována společně více zřizovateli, jednají zřizovatelé společně, nebo ten z nich, který byl k tomu ostatními zřizovateli písemně zmocněn. Z takového jednání je oprávněn a zavázán zřizovatel sám, jednají-li zřizovatelé společně, jsou oprávněni a zavázáni společně a nerozdílně.

(2) Závazky vzniklé podle odstavce 1 přecházejí na veřejnou kulturní instituci dnem jejího vzniku.

HLAVA III
ZRUŠENÍ A ZÁNİK VEŘEJNÉ KULTURNÍ INSTITUCE

§ 6

Zrušení veřejné kulturní instituce

(1) Veřejná kulturní instituce se zrušuje

- a) rozhodnutím zřizovatele nebo dohodou všech zřizovatelů o zrušení veřejné kulturní instituce, a to dnem uvedeným v takové dohodě, jinak dnem, kdy byla tato dohoda uzavřena,
- b) rozhodnutím zřizovatele nebo dohodou všech zřizovatelů o sloučení, splynutí či rozdělení veřejné kulturní instituce, případně smlouvou zřizovatelů o sloučení, splynutí či rozdělení, a to dnem uvedeným v takové dohodě či smlouvě, jinak dnem, kdy byla tato dohoda či smlouva uzavřena; to platí v případě, že v procesu sloučení, splynutí či rozdělení dochází k zániku předmětné veřejné kulturní instituce,
- c) uplynutím doby, na kterou byla zřízena,
- d) dosažením účelu, pro který byla zřízena,
- e) zamítnutím insolvenčního návrhu pro nedostatek majetku veřejné kulturní instituce nebo zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení nebo zrušením konkursu z důvodu, že majetek veřejné kulturní instituce je zcela nepostačující, nebo
- f) rozhodnutím soudu.

(2) V případě, že veřejná kulturní instituce zaniká s právním nástupcem, dohoda o takovém zániku může stanovit, že majetek, pohledávky a závazky zrušené veřejné kulturní instituce, včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů, které nepřejdou na nástupnickou veřejnou kulturní instituci, přecházejí na zřizovatele, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak.

(3) V případě, že veřejná kulturní instituce zaniká bez právního nástupce, chráněný majetek podle § 26 odst. 5 zrušené veřejné kulturní instituce přechází zpět na zřizovatele, který ho do veřejné kulturní instituce vložil. To neplatí pro převod chráněného majetku na třetí osobu, pokud k tomu udělí souhlas zřizovatel, který ho do veřejné kulturní instituce vložil.

§ 7

Sloučení, splynutí a rozdělení veřejné kulturní instituce

(1) Veřejná kulturní instituce se může sloučit nebo splynout jen s jinou veřejnou kulturní institucí nebo rozdělit na více veřejných kulturních institucí.

(2) Sloučením dochází k zániku jedné nebo více veřejných kulturních institucí, čemuž předchází jejich zrušení bez likvidace. Majetek, pohledávky a závazky zanikající veřejné kulturní instituce, včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů, přecházejí na nástupnickou veřejnou kulturní instituci zúčastněnou na sloučení.

(3) O sloučení rozhodne zřizovatel po předchozím projednání sloučení se správní a dozorčí radou každé veřejné kulturní instituce zúčastněné na sloučení. Rozhodnutí o sloučení musí obsahovat název, sídlo a identifikační číslo zanikající a nástupnické veřejné kulturní instituce. Zřizovatel současně změní zřizovací listinu nástupnické veřejné kulturní instituce. Jsou-li slučované veřejné kulturní instituce zřízené různými zřizovateli, nahrazuje rozhodnutí o sloučení smlouva zřizovatelů o sloučení, která musí dále určit, který ze zřizovatelů bude dále vykonávat práva a povinnosti zřizovatele ve vztahu k nástupnické veřejné kulturní instituci. Tento zřizovatel změní zřizovací listinu nástupnické veřejné kulturní instituce.

(4) Splynutím dochází k zániku dvou nebo více veřejných kulturních institucí, jemuž předchází jejich zrušení bez likvidace. Majetek, pohledávky a závazky zanikající veřejné kulturní instituce, včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů, přecházejí na nově vzniklou veřejnou kulturní instituci.

(5) O splynutí rozhodne zřizovatel po předchozím projednání splynutí se správní a dozorčí radou každé veřejné kulturní instituce zúčastněné na splynutí. Rozhodnutí o splynutí musí obsahovat název, sídlo a identifikační číslo zanikajících veřejných kulturních institucí. Zřizovatel současně vydá zřizovací listinu nově vzniklé veřejné kulturní instituce. Jsou-li zanikající veřejné kulturní instituce zřízené různými zřizovateli, nahrazuje rozhodnutí o splynutí smlouva zřizovatelů o splynutí, která musí dále určit, který ze zřizovatelů bude dále vykonávat práva a povinnosti zřizovatele ve vztahu k nově vznikající veřejné kulturní instituci. Tento zřizovatel pak vydá zřizovací listinu nově vznikající veřejné kulturní instituce.

(6) Rozdělením veřejné kulturní instituce dochází k jejímu zániku. Majetek, pohledávky a závazky zanikající veřejné kulturní instituce, včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů, přecházejí na nově vzniklé veřejné kulturní instituce v rozsahu uvedeném v rozhodnutí o rozdělení. Ze závazků, které nejsou uvedeny v rozhodnutí o rozdělení, jsou nástupnické veřejné kulturní instituce zavázány společně a nerozdílně.

(7) O rozdělení rozhodne zřizovatel po předchozím projednání rozdělení se správní a dozorčí radou rozdělované veřejné kulturní instituce. Rozhodnutí o rozdělení musí obsahovat název, sídlo a identifikační číslo zanikající veřejné kulturní instituce; v rozhodnutí musí být dále stanoveno, v jakém rozsahu přechází majetek, pohledávky a závazky, včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů, ze zanikající veřejné kulturní instituce na nástupnické veřejné kulturní instituce. Zřizovatel současně vydá zřizovací listiny nástupnických veřejných kulturních institucí.

(8) Právní účinky sloučení, splynutí a rozdělení veřejné kulturní instituce nastávají ke dni zápisu těchto skutečností do rejstříku veřejných kulturních institucí.

§ 8

Zrušení veřejné kulturní instituce s likvidací

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se při zrušení veřejné kulturní instituce s likvidací ustanovení zvláštního právního předpisu o likvidaci²⁾.

(2) Likvidační zůstatek přejde dnem výmazu z rejstříku veřejných kulturních institucí na zřizovatele. Zřizovatel nese náklady likvidace včetně nákladů na odměnu likvidátora.

(3) O zrušení veřejné kulturní instituce a o jejím vstupu do likvidace může rozhodnout krajský soud, v jehož obvodu má veřejná kulturní instituce sídlo (dále jen „soud“) na návrh kteréhokoliv ze zřizovatelů, jestliže

- a) nebyly ustaveny všechny orgány veřejné kulturní instituce po dobu delší než 6 měsíců,
- b) v některém z orgánů veřejné kulturní instituce zaniklo před více než 6 měsíci členství osoby vykonávající funkci tohoto orgánu nebo jeho člena, aniž by došlo k novému jmenování nebo zvolení daného orgánu nebo člena daného orgánu,

²⁾ § 187 až 209 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

- c) v posledních 12 měsících existence veřejné kulturní instituce se nekonalo ani jedno zasedání správní rady veřejné kulturní instituce,
- d) veřejná kulturní instituce neprovádí hlavní činnost uvedenou ve zřizovací listině po dobu delší než 6 měsíců,
- e) veřejná kulturní instituce provozuje doplňkovou činnost v rozporu s § 2 odst. 1 nebo provozováním doplňkové činnosti došlo v období 6 měsíců opakovaně k ohrožení kvality a rozsahu hlavní činnosti, k jejímuž provádění byla veřejná kulturní instituce zřízena,
- f) veřejná kulturní instituce užívá příjmů ze své činnosti nebo ze svého majetku v rozporu s tímto zákonem,
- g) veřejná kulturní instituce, která změnila právní formu z právnické osoby soukromého práva podle § 40, se ve lhůtě tam uvedené nepřizpůsobila plně tomuto zákonu.

(4) Soud může rozhodnout o zrušení veřejné kulturní instituce a o jejím vstupu do likvidace i bez návrhu, je-li takový postup v zájmu ochrany práv nebo právem chráněných zájmů třetích osob a není-li zjednána náprava při neshodě mezi skutečným právním stavem a stavem zápisu v rejstříku veřejných kulturních institucí po výzvě Ministerstva kultury a ve lhůtě jím stanovené.

(5) Soud stanoví lhůtu k odstranění důvodu, pro který bylo zrušení veřejné kulturní instituce navrženo, je-li odstranění tohoto důvodu možné.

(6) Účastníkem řízení je veřejná kulturní instituce a její zřizovatel.

§ 9

Zánik veřejné kulturní instituce

Veřejná kulturní instituce zaniká dnem jejího výmazu z rejstříku veřejných kulturních institucí.

§ 10

Úpadek veřejné kulturní instituce

(1) Jestliže se veřejná kulturní instituce dostane do úpadku podle zvláštního zákona³⁾, musí ředitel o takové skutečnosti neprodleně informovat správní radu, dozorčí radu a zřizovatele, a správní rada dozorčí radu a zřizovatele, pokud tak neučiní ředitel.

(2) Veřejná kulturní instituce je povinna podat insolvenční návrh podle zvláštního zákona do 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděla o úpadku, jestliže v této době zřizovatel neuhradí závazky veřejné kulturní instituce, které vedou k úpadku, nebo neposkytne veřejné kulturní instituci dodatečné financování. Vyjádří-li se zřizovatel, že tak neučiní, je veřejná kulturní instituce povinna podat insolvenční návrh neprodleně.

(3) Jestliže v souvislosti s úpadkem veřejné kulturní instituce byl podán insolvenční návrh třetí osobou, informuje o tom insolvenční soud zřizovatele a rozhodnutí o úpadku vydá nejdříve za 30 dní ode dne zahájení insolvenčního řízení. V této době je zřizovatel oprávněn uhradit závazky veřejné kulturní instituce anebo poskytnout ji dodatečné financování a odvrátit tak její úpadek.

³⁾ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

(4) Jestliže zřizovatel odvrátí úpadek veřejné kulturní instituce podle odstavce 3, insolvenční soud insolvenční návrh zamítne. Vyjádří-li se zřizovatel, že závazky veřejné kulturní instituce neuhradí, soud může vydat rozhodnutí o úpadku před uplynutím lhůty podle odstavce 3.

HLAVA IV PŮSOBNOST ZŘIZOVATELE

§ 11

(1) Zřizovatel

- a) jmenuje a odvolává členy správní rady,
- b) jmenuje a odvolává členy dozorčí rady,
- c) pověřuje jím vybranou osobu vykonáváním působnosti ředitele veřejné kulturní instituce do doby jmenování jejího prvního ředitele a ruší toto pověření,
- d) rozhoduje o vydání předchozího souhlasu k právnímu jednání podle § 26 odst. 5,
- e) rozhoduje o vydání předchozího souhlasu k investici do svěřeného majetku podle § 28 odst. 5,
- f) rozhoduje o zrušení veřejné kulturní instituce podle § 6 a sloučení, splynutí a rozdělení veřejné kulturní instituce podle § 7.

(2) Zřizovatel rozhodne o vydání předchozího souhlasu podle § 26 odst. 5 a § 28 odst. 5 zpravidla do 30 dnů, nejdéle však do 90 dnů ode dne, kdy byl o tento souhlas požádán.

(3) Zřizovatel finančně zajišťuje činnost veřejné kulturní instituce nejméně v souladu s objemem financování uvedeným ve zřizovací listině, v předem stanovené výši na základě smluvního vztahu na opakující se, nejméně čtyřleté období. Rok před uplynutím období financování uzavře zřizovatel další smlouvu na další období.

HLAVA V ORGÁNY VEŘEJNÉ KULTURNÍ INSTITUCE

Ředitel

§ 12

(1) Ředitel je statutárním orgánem veřejné kulturní instituce, jenž řídí její činnost a jedná jejím jménem.

(2) Ředitel vykonává zejména činnosti určené tímto zákonem nebo zřizovací listinou a dále rozhoduje o všech záležitostech veřejné kulturní instituce, pokud nejsou tímto zákonem nebo zřizovací listinou vyhrazeny do působnosti jiného orgánu nebo zřizovatele.

(3) Ředitelem může být jmenována pouze fyzická osoba, která dosáhla věku 21 let, která je plně svéprávná, bezúhonná podle živnostenského zákona a u níž nenastala skutečnost, jež je překážkou provozování živnosti podle živnostenského zákona.

(4) Osoba, která podmínky uvedené v odstavci 3 nesplňuje nebo na jejíž straně je dána překážka výkonu funkce, se ředitelem nestane, i když o tom rozhodl příslušný orgán.

(5) Přestane-li ředitel splňovat podmínky pro výkon funkce, stanovené tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem, jeho funkce tím zaniká, nestanoví-li tento zákon jinak. Tím nejsou dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře.

(6) Ředitel nemůže být členem správní ani dozorčí rady.

(7) Ředitele jmenuje a odvolává správní rada. Ředitel je do funkce jmenován správní radou na základě výběrového řízení, jehož pravidla jsou součástí zřizovací listiny. Správní rada může jmenovat ředitele opakovaně a v naléhavých případech jmenovat ředitele i bez výběrového řízení na dobu nezbytně nutnou do ukončení řádného výběrového řízení podle zřizovací listiny.

(8) Funkční období ředitele je nejméně 4 roky.

(9) Ředitel je oprávněn účastnit se jednání správní a dozorčí rady.

(10) Ředitel vykonává funkci na základě smlouvy o výkonu funkce. Ředitel nemůže být s veřejnou kulturní institucí v pracovním poměru na výkon práce překrývající se s náplní jeho činnosti podle tohoto zákona.

(11) Stanovení odměny ředitele včetně odstupného musí být schváleno správní radou. Není-li odměna schválena správní radou nebo není-li sjednána, nenáleží řediteli za výkon funkce žádná odměna.

(12) Právní jednání za veřejnou kulturní instituci vůči řediteli činí správní rada, není-li ve zřizovací listině určeno jinak.

(13) Ředitel jedná za veřejnou kulturní instituci i ve věcech spadajících do působnosti zřizovatele vůči jí zřízeným veřejným kulturním institucím nebo organizačním složkám.

(14) Ředitel podává návrhy na změny zápisu do rejstříku veřejných kulturních institucí.

(15) Na odpovědnost ředitele při výkonu jeho funkce se obdobně použijí ustanovení zákonů vztahující se na jednatele společnosti s ručením omezeným⁴⁾. Na jeho další práva a povinnosti se tato ustanovení použijí přiměřeně, vyžaduje-li to povaha věci.

Správní rada

§ 13

(1) Správní rada

a) odpovídá zřizovateli za zachování účelu, k němuž byla veřejná kulturní instituce zřízena a za řádné hospodaření s majetkem,

⁴⁾ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). Občanský zákoník.

- b) jmenuje a odvolává ředitele, uzavírá s ním za veřejnou kulturní instituci smlouvu o výkonu funkce a schvaluje jeho odměnu včetně odstupného,
- c) schvaluje organizační uspořádání veřejné kulturní instituce včetně vytváření organizačních složek a vydává interní předpisy, v rozsahu, v němž je jejich vydávání zřizovací listinou vyhrazeno správní radě,
- d) schvaluje způsob odměňování zaměstnanců veřejné kulturní instituce,
- e) schvaluje bližší vymezení předmětu činnosti veřejné kulturní instituce,
- f) projednává víceletý a každoroční plán úkolů veřejné kulturní instituce,
- g) schvaluje rozpočet veřejné kulturní instituce,
- h) informuje zřizovatele a dozorčí radu o úpadku veřejné kulturní instituce,
- i) rozhoduje o předchozím souhlasu podle § 27 odst. 2,
- j) schvaluje výroční zprávu o činnosti,
- k) schvaluje řádnou i mimořádnou účetní závěrku.

(2) Správní rada má nejméně 3 a nejvýše 9 členů, přičemž počet členů musí být dělitelný třemi. Nestanoví-li zřizovací listina jinak, je počet členů správní rady 3 a z toho je jeden jmenován z kandidátů nominovaných osobou s nominačním právem.

(3) Členům správní rady náleží odměna, která je součástí rozpočtu veřejné kulturní instituce. Zřizovatel může ve zřizovací listině stanovit nejvýše přípustnou výši odměny členů správní rady.

(4) Členem správní rady může být pouze fyzická osoba, která dosáhla věku 21 let, je plně svéprávná, bezúhonná podle živnostenského zákona a u níž nenastala skutečnost, jež je překážkou provozování živnosti podle živnostenského zákona.

(5) Osoba, která nespĺňuje podmínky stanovené pro výkon funkce nebo na jejíž straně je dána překážka výkonu funkce, se členem správní rady nestane, i když o tom rozhodl zřizovatel.

(6) Přestane-li člen správní rady splňovat podmínky stanovené pro výkon funkce tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem, jeho funkce tím zaniká, nestanoví-li tento zákon jinak. Tím nejsou dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře.

(7) Členství ve správní radě veřejné kulturní instituce není slučitelné s členstvím v dozorčí radě ani funkcí ředitele v téže veřejné kulturní instituci.

(8) Na odpovědnost členů správní rady při výkonu jejich funkce se obdobně použijí ustanovení zákonů vztahující se na členy správní rady akciové společnosti⁴⁾.

§ 14

(1) Členové správní rady volí ze svého středu předsedu, který svolává a řídí jednání správní rady podle potřeby, nejméně však dvakrát ročně.

(2) Nestanoví-li zřizovací listina jinak, je správní rada usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů a k rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných členů.

(3) O průběhu zasedání správní rady a o jejích rozhodnutích se pořizují zápisy podepsané předsedou správní rady a zapisovatelem. V zápisu jednání správní rady musí být jmenovitě uvedeno, jak členové správní rady hlasovali u jednotlivých usnesení.

§ 15

(1) Členy správní rady jmenuje zřizovatel, přičemž nejméně jednu třetinu členů jmenuje výběrem z listiny kandidátů připravené osobou nebo osobami s nominačním právem. Zřizovatel se nemusí řídit listinou kandidátů, pokud mu nebude doručena nejméně 14 dnů přede dnem jeho rozhodování o jmenování předmětných členů správní rady. Zřizovatel musí plánovaný den rozhodování zřizovatele o jmenování předmětných členů správní rady písemně oznámit osobě nebo osobám s nominačním právem nejméně 30 dnů předem.

(2) Funkční období člena správní rady je 6 let. Každé dva roky se obměňuje jedna třetina správní rady. Délka funkčního období jednotlivých třetin v prvních funkčních obdobích se určí losem. Délka funkčního období musí být pro všechny členy správní rady stejná, to neplatí pro první funkční období.

(3) Členství v správní radě zaniká

- a) uplynutím funkčního období,
- b) úmrtím,
- c) odstoupením,
- d) nezpůsobilostí k výkonu funkce, nebo
- e) odvoláním.

(4) Zřizovatel je oprávněn odvolat členy správní rady bez uvedení důvodu, avšak pouze v případě odvolání všech členů současně.

(5) Zřizovatel odvolá člena správní rady, porušil-li zvláště závažným způsobem své povinnosti, nebo je-li pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, případně pro nedbalostní trestný čin, za který je mu uložený nepodmíněný trest odnětí svobody, nebo neúčastní-li se zasedání rady déle než rok.

(6) Na místa členů správní rady, která byla uvolněna z jiného důvodu, než je uplynutí funkčního období, jmenuje zřizovatel nejpozději do 60 dnů od uvolnění nové členy podle pravidel uvedených v tomto zákoně a ve zřizovací listině.

Dozorčí rada

§ 16

(1) Dozorčí rada je kontrolním orgánem veřejné kulturní instituce.

(2) Dozorčí radu zřizuje povinně veřejná kulturní instituce, do které byl vložen nebo jí svěřen majetek státu nebo územního samosprávného celku. Takovým majetkem se rozumí i majetek vložený nebo svěřený zřizující veřejnou kulturní institucí, pokud byl původně vložen nebo svěřen veřejné kulturní instituci státem nebo územním samosprávným celkem. Není-li dozorčí rada zřízena, vykonává její působnost v přiměřeném rozsahu správní rada.

§ 17

(1) Dozorčí rada je nejméně tříčlenná; nestanoví-li zřizovací listina jinak, má 3 členy. Členové dozorčí rady volí ze svého středu předsedu, který svolává a řídí jednání dozorčí rady.

(2) Nestanoví-li zřizovací listina jinak, je dozorčí rada usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina jejích členů a k rozhodnutí je třeba souhlasu většiny přítomných členů.

(3) O průběhu zasedání dozorčí rady a o jejích rozhodnutích se pořizují zápisy podepsané předsedou dozorčí rady a zapisovatelem. V zápisu jednání dozorčí rady musí být jmenovitě uvedeno, jak členové dozorčí rady hlasovali u jednotlivých usnesení.

(4) Členy dozorčí rady jmenuje a odvolává zřizovatel.

(5) Členem dozorčí rady může být pouze fyzická osoba, která dosáhla věku 21 let, je plně svéprávná, bezúhonná podle živnostenského zákona a u níž nenastala skutečnost, jež je překážkou provozování živnosti podle živnostenského zákona.

(6) Osoba, která uvedené podmínky nesplňuje nebo na jejíž straně je dána překážka výkonu funkce, se členem dozorčí rady nestane, i když o tom zřizovatel rozhodl.

(7) Přestane-li člen dozorčí rady splňovat podmínky stanovené pro výkon funkce tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem, jeho funkce tím zaniká. Tím nejsou dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře.

(8) Funkční období členů dozorčí rady je 4 roky.

(9) Členství v dozorčí radě veřejné kulturní instituce není slučitelné s členstvím ve správní radě ani funkcí ředitele v téže veřejné kulturní instituci.

(10) Členům dozorčí rady náleží odměna, která je součástí rozpočtu veřejné kulturní instituce. Zřizovatel může ve zřizovací listině stanovit nejvýše přípustnou výši odměny členů dozorčí rady.

§ 18

(1) Dozorčí rada

- a) dohlíží na činnost ředitele a správní rady a provádění činnosti veřejné kulturní instituce, taktéž dohlíží na činnost organizačních složek a jejich vedoucích, jsou-li zřízeny,
- b) dohlíží na hospodárné nakládání s majetkem veřejné kulturní instituce, plnění rozpočtu a efektivitu hospodaření,
- c) rozhoduje o předchozím souhlasu podle § 27 odst. 2,
- d) rozhoduje o udělení předchozího souhlasu zřizovateli pro investici do svěřeného majetku podle § 28 odst. 5,
- e) nahlíží do obchodních a účetních knih, jiných dokladů a účetních závěrek a kontroluje tam obsažené údaje,
- f) přezkoumává účetní závěrku, výroční zprávu, návrh na rozdělení kladného výsledku hospodaření nebo na úhradu ztráty veřejné kulturní instituce a předkládá své závěry zřizovateli,

- g) nejméně pololetně podává zprávu o své činnosti zřizovateli,
- h) vykonává jiné kontrolní činnosti, které ji svěřuje zřizovací listina.

(2) Nestanoví-li zřizovací listina jinak, dozorčí rada dává předchozí souhlas k právním jednáním, kterými veřejná kulturní instituce

- a) nabývá, zcizuje nebo zatěžuje nemovitou věc, nebo
- b) nabývá nebo zcizuje movitou věc, právo nebo jinou majetkovou hodnotu nebo k ní zřizuje věcné břemeno nebo předkupní právo, pokud je její cena vyšší než hodnota veřejné zakázky malého rozsahu na dodávky nebo na služby podle zákona upravujícího zadávání veřejných zakázek⁵⁾.

Zřizovací listina může vyhradit i další majetkoprávní jednání vyžadující souhlasu dozorčí rady. Nedostatek souhlasu dozorčí rady podle tohoto odstavce nemá účinky navenek veřejné kulturní instituce.

(3) Dozorčí rada je dále oprávněna

- a) svolat mimořádné jednání správní rady, jestliže to vyžadují zájmy veřejné kulturní instituce,
- b) podat správní radě návrh na odvolání ředitele z důvodu zvláště závažného porušení povinností,
- c) podat žalobu na náhradu škody nebo újmy, kterou způsobil ředitel nebo člen správní rady veřejné kulturní instituci porušením svých povinností.

(4) Členové dozorčí rady mají právo účastnit se jednání správní rady; musí jim být uděleno slovo, pokud o ně požádají.

(5) Dozorčí rada je povinna bezodkladně upozornit správní radu a zřizovatele na porušení zákonů nebo zřizovací listiny, na nehospodárné postupy, popřípadě na další nedostatky v činnosti veřejné kulturní instituce.

(6) Na odpovědnost členů dozorčí rady při výkonu jejich funkce se obdobně použijí ustanovení zákonů vztahujících se na členy dozorčí rady společnosti s ručením omezeným⁴⁾. Na jejich další práva a povinnosti se tato ustanovení použijí přiměřeně, vyžaduje-li to povaha věci.

§ 19

Zákaz konkurence

(1) Pokud ze zřizovací listiny nevyplývají další omezení, ředitel, vedoucí organizační složky, člen správní rady a člen dozorčí rady nesmí

- a) vykonávat podnikatelskou nebo jinou činnost shodnou nebo související s činností veřejné kulturní instituce ani vstupovat s veřejnou kulturní institucí do vztahů obchodní povahy (za takový vztah se nepovažuje pracovněprávní poměr ani právní vztah podle autorského zákona) ani zprostředkovávat obchody veřejné kulturní instituce pro jiného,
- b) zprostředkovávat nebo obstarávat pro jiné osoby podnikatelskou činnost související s činností veřejné kulturní instituce,

⁵⁾ Zákon č. .../2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

- c) vykonávat činnost jako statutární orgán nebo člen statutárního nebo jiného orgánu jiné právnické osoby se stejnou nebo s obdobnou činností bez souhlasu toho, který ho do funkce jmenoval.

(2) V případě, že dojde k porušení ustanovení v odstavci 1, je osoba, která tento zákaz porušila, povinna vydat prospěch z činnosti při které porušila zákaz konkurence veřejné kulturní instituci, anebo převést tomu odpovídající práva na veřejnou kulturní instituci.

(3) Práva veřejné kulturní instituce podle odstavce 2 zanikají, nebyla-li uplatněna u odpovědné osoby do 12 měsíců ode dne, kdy se veřejná kulturní instituce o této skutečnosti dozvěděla, nejpozději však uplynutím 3 let od jejich vzniku. Tím není dotčeno právo na náhradu škody.

HLAVA VI HOSPODAŘENÍ VEŘEJNÉ KULTURNÍ INSTITUCE

§ 20

(1) Veřejná kulturní instituce hospodaří se svěřeným majetkem a s vlastním majetkem. Vlastní majetek veřejné kulturní instituce tvoří zejména

- a) peněžní prostředky a jiný majetek získaný z hlavní a doplňkové činnosti,
- b) peněžní prostředky a jiný majetek vložený zřizovatelem nebo získaný od zřizovatele,
- c) dary od fyzických a právnických osob,
- d) peněžní prostředky poskytnuté z Národního fondu, státních fondů a ze zahraničí,
- e) jiné peněžní prostředky podle § 21 odst. 3.

(2) Veřejná kulturní instituce používá majetek, se kterým hospodaří, k hlavní činnosti. Veřejná kulturní instituce je oprávněna vedle hlavní činnosti, ke které byla zřízena, vykonávat i doplňkovou činnost navazující na činnost hlavní. Doplňkovou činností nesmí být ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost činnosti hlavní.

(3) Kladný výsledek hospodaření veřejné kulturní instituce vytvořený z hlavní nebo doplňkové činnosti musí být použit na financování hlavní činnosti. V rozsahu, v jakém nebude použit na financování hlavní činnosti v bezprostředně nadcházejícím rozpočtovém období, musí být převeden do rezervního fondu, případně jiných fondů zřízených v souladu se zřizovací listinou, a použit pro financování hlavní činnosti v dalších rozpočtových obdobích.

§ 21 **Rozpočet**

(1) Veřejná kulturní instituce hospodaří v rámci svého rozpočtu, který musí být schválen správní radou. Rozpočet veřejné kulturní instituce musí být sestavován jako vyrovnaný.

(2) Rozpočtovým obdobím je kalendářní rok.

(3) Výnosy veřejné kulturní instituce tvoří zejména

- a) dotace nebo příspěvky od zřizovatele na zajištění hlavní činnosti,
- b) dotace nebo příspěvky z jiných veřejných rozpočtů,
- c) výnosy z hlavní činnosti,
- d) výnosy z doplňkové činnosti,
- e) výnosy z hospodaření se svěřeným majetkem,
- f) výnosy z vlastního majetku,
- g) dary,
- h) dědictví.

(4) Náklady veřejné kulturní instituce tvoří

- a) náklady na hlavní činnost,
- b) náklady na doplňkovou činnost,
- c) náklady na správu, údržbu svěřeného majetku a na investice do svěřeného majetku,
- d) náklady na správu, údržbu vlastního majetku a na investice do vlastního majetku.

(5) Návrh rozpočtu veřejné kulturní instituce a jeho změny schvaluje správní rada zpravidla před začátkem příslušného rozpočtového období.

(6) Nemá-li veřejná kulturní instituce před začátkem rozpočtového období schválený rozpočet na příští rok, řídí se finanční hospodaření veřejné kulturní instituce rozpočtem schváleným na předchozí rozpočtové období.

§ 22

Rezervní fond a další fondy

(1) Veřejná kulturní instituce vytváří rezervní fond ve výši uvedené ve zřizovací listině. Veřejná kulturní instituce vytváří též jiné fondy vyžadované právním předpisem nebo zřizovací listinou, ve výši a s použitím podle právních předpisů nebo zřizovací listiny.

(2) Zdrojem rezervního fondu je přiděl finančních prostředků z kladného výsledku hospodaření z hlavní činnosti a doplňkové činnosti běžného účetního období. Zdrojem rezervního fondu mohou být též peněžní dary.

(3) Veřejná kulturní instituce může použít prostředky z rezervního fondu

- a) k úhradě ztráty,
- b) k úhradě sankcí uložených orgány veřejné správy,
- c) ke krytí dočasného nedostatku finančních prostředků,
- d) k úhradě nákladů hlavní činnosti nezajištěných výnosy,
- e) k úhradě investičních nákladů, nebo
- f) v jiných případech stanovených zřizovací listinou.

§ 23

Účetnictví a výroční zpráva

(1) Veřejná kulturní instituce ve svém účetnictví odděluje náklady a výnosy spojené s hlavní činností a náklady a výnosy spojené s doplňkovou činností.

(2) Veřejná kulturní instituce ve svém účetnictví odděluje svěřený majetek a vlastní majetek.

§ 24

(1) Veřejná kulturní instituce zveřejňuje výroční zprávu nejpozději do konce pátého měsíce po skončení účetního období.

(2) Veřejná kulturní instituce je povinna uveřejnit první výroční zprávu o své činnosti a hospodaření nejpozději do 18 měsíců od svého vzniku.

(3) Výroční zprávy veřejná kulturní instituce zveřejňuje jejich uložení ve sbírce listin rejstříku veřejných kulturních institucí a zveřejněním na webových stránkách veřejné kulturní instituce.

§ 25

Výroční zpráva veřejné kulturní instituce obsahuje zejména

- a) přehled činností vykonávaných v kalendářním roce,
- b) informace o změnách zřizovací listiny a složení orgánů veřejné kulturní instituce, k nimž došlo v průběhu roku,
- c) hodnocení hlavní a doplňkové činnosti,
- d) účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených,
- e) vývoj a konečný stav rezervního fondu veřejné kulturní instituce, případně dalších fondů, jsou-li zřízeny,
- f) další údaje stanovené zřizovací listinou.

HLAVA VII MAJETEK

§ 26

Majetek veřejné kulturní instituce

(1) Zřizovatel vloží do veřejné kulturní instituce majetek, převede pohledávky a popřípadě závazky potřebné k zajištění účelu, pro který je veřejná kulturní instituce zřizována. Převedený majetek, pohledávky a závazky se stávají součástí vlastního majetku veřejné kulturní instituce v souladu s odstavcem 2.

(2) Majetek, pohledávky a závazky vymezené v zřizovací listině, včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů, přecházejí na veřejnou kulturní instituci dnem jejího vzniku nebo dnem zápisu změny zřizovací listiny. Vlastnická nebo jiná věcná práva k nemovitostem zapsaným ve veřejném seznamu nabude veřejná kulturní instituce zápisem těchto práv do veřejného seznamu; to platí obdobně pro další věci, k nimž se věcné právo nabývá zápisem do příslušného seznamu. Zápis do příslušného seznamu se provede na základě zřizovací listiny nebo její změny. Návrh na zápis vlastnického nebo jiného věcného práva do veřejného seznamu podá oprávněná osoba bez zbytečného odkladu po vzniku veřejné kulturní instituce nebo po zápisu změny zřizovací listiny do rejstříku veřejných kulturních institucí.

(3) K předání a převzetí vkládaného majetku a převáděných pohledávek a závazků podle odstavce 1, popřípadě listin prokazujících jejich existenci, musí dojít bez zbytečného odkladu po jejich nabytí veřejnou kulturní institucí, o jejich předání bude pořízen předávací protokol.

(4) Zřizovatel oznámí bez zbytečného odkladu svým dlužníkům a věřitelům, že jejich závazky a pohledávky převedl na veřejnou kulturní instituci. Zhorší-li se převedením závazku na veřejnou kulturní instituci podle odstavce 1 dobytnost odpovídající pohledávky věřitele, má věřitel právo domáhat se, aby soud rozhodl, že převedení závazku je vůči němu neúčinné. Toto právo zaniká, neuplatní-li ho věřitel do 3 měsíců ode dne, kdy se o převedení dozvěděl, nejpozději však do tří let ode dne takového převedení závazku.

(5) Zřizovací listina může stanovit, že všechnen nebo určitý majetek vložený do veřejné kulturní instituce nelze zcizit či zatížit (dále jen „chráněný majetek“). Chráněný majetek nemůže být dotčen ani výkonem rozhodnutí či insolvenčním řízením. Chráněný majetek musí být vymezen ve zřizovací listině. Zřizovací listina stanoví, že chráněný majetek může být zcizen či zatížen pouze s předchozím písemným souhlasem zřizovatele.

(6) Právní jednání učiněné v rozporu s odstavcem 5 je neplatné. Této neplatnosti se může domáhat i veřejná kulturní instituce, případně zřizovatel, který předmětný chráněný majetek do veřejné kulturní instituce vložil.

(7) Chráněný majetek je součástí vlastního majetku. Mluví-li tento zákon o vlastním majetku, má na mysli i chráněný majetek, není-li určeno jinak.

(8) Náklady na správu, údržbu i investice do vlastního majetku jsou náklady veřejné kulturní instituce.

(9) Zvláštní právní předpisy upravující ochranu sbírek nebo jiného majetku zůstávají tímto zákonem nedotčeny⁶⁾.

§ 27

(1) Veřejná kulturní instituce nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob, kromě jiných veřejných kulturních institucí, jejichž je zřizovatelem nebo spoluzřizovatelem.

(2) Veřejná kulturní instituce může být členem, společníkem, zakladatelem či zřizovatelem právnické osoby anebo vložit peněžitý či nepeněžitý majetek do právnické osoby pouze se souhlasem dozorčí i správní rady, a to pouze pokud to souvisí s výkonem hlavní činnosti nebo zajišťováním potřeb veřejné kulturní instituce při výkonu hlavní činnosti.

(3) Veřejná kulturní instituce se nesmí stát společníkem veřejné obchodní společnosti nebo komplementářem komanditní společnosti.

§ 28

Majetek svěřený veřejné kulturní instituci

⁶⁾ Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

(1) Zřizovací listina může určit majetek, který zřizovatel svěří veřejné kulturní instituci k užívání a požívání (dále jen „svěřený majetek“). Svěřený majetek zůstává ve vlastnictví zřizovatele a nemůže být veřejnou kulturní institucí zcizen ani zatížen. Svěřeným majetkem je i majetek vlastněný státem nebo územním samosprávným celkem, chráněný podle zvláštních právních předpisů. Právo veřejné kulturní instituce užívat a požívat svěřený majetek nemůže přejít na třetí osobu.

(2) Svěřený majetek musí být vymezen ve zřizovací listině. Nestanoví-li zřizovací listina jinak, je svěřený majetek veřejné kulturní instituci svěřen bezplatně.

(3) Ustanovení § 26 odstavec 2 a 3 se ohledně zápisu svěření majetku veřejné kulturní instituci do příslušného veřejného rejstříku a ohledně předání a převzetí svěřeného majetku veřejné kulturní instituci použijí přiměřeně.

(4) O svěřený majetek pečuje veřejná kulturní instituce jako řádný hospodář.

(5) Náklady na správu, údržbu i investice do svěřeného majetku jsou náklady veřejné kulturní instituce. Zřizovací listina může stanovit, že investice do specifického svěřeného majetku nebo investice do svěřeného majetku nad stanovený finanční objem může veřejná kulturní instituce realizovat pouze se souhlasem dozorčí rady, případně zřizovatele, který svěřený majetek veřejné kulturní instituci svěřil. Souhlasu dozorčí rady ani zřizovatele není třeba, uzavře-li veřejná kulturní instituce o investici do svěřeného majetku smlouvu s takovým zřizovatelem.

(6) Výnosy ze svěřeného majetku se stávají majetkem veřejné kulturní instituce a smí být využity veřejnou kulturní institucí pouze v souladu s tímto zákonem.

(7) Rozmnožování svěřeného majetku se považuje za rozmnožování majetku zřizovatele.

(8) Na svěřený majetek se přiměřeně použijí ustanovení o pachtu podle zvláštního zákona⁷⁾, nestanoví-li tento zákon jinak.

HLAVA VIII ORGANIZAČNÍ SLOŽKY

§ 29

(1) Zřizovatel může zřizovací listinou vytvořit ve veřejné kulturní instituci organizační složky, které budou součástí veřejné kulturní instituce. V takovém případě musí stanovit ve zřizovací listině alespoň názvy těchto organizačních složek, vymezení jejich účelu a působnosti, pravidla pro výběr a jmenování vedoucích organizačních složek ředitelem a mají-li tyto organizační složky vykonávat hospodaření s majetkem vloženým nebo svěřeným veřejné kulturní instituci zřizovatelem a identifikaci tohoto majetku.

(2) Bližší pravidla fungování organizačních složek může stanovit správní rada interním předpisem.

⁷⁾ Občanský zákoník.

(3) Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu veřejné kulturní instituce. Veřejná kulturní instituce ve svém účetnictví odděluje náklady a výnosy jednotlivých organizačních složek.

§ 30

(1) Organizační složku řídí její vedoucí, který je podřízený řediteli veřejné kulturní instituce.

(2) Vedoucí odpovídá za hospodaření organizační složky a je povinen dbát, aby organizační složka dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly co nejhospodárnějším způsobem.

(3) Vedoucí organizační složky je oprávněn jednat navenek jménem veřejné kulturní instituce v rozsahu týkajícím se organizační složky.

(4) Vedoucím organizační složky může být jmenována pouze fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, která je plně svéprávná, bezúhonná podle živnostenského zákona a u níž nenastala skutečnost, jež je překážkou provozování živnosti podle živnostenského zákona. Osoba, která tyto podmínky nesplňuje, se vedoucím organizační složky nestane, i když o tom rozhodl ředitel. Přestane-li vedoucí organizační složky splňovat podmínky pro výkon funkce stanovené tímto zákonem, jeho funkce tím zaniká, nestanoví-li tento zákon jinak. Tím nejsou dotčena práva třetích osob nabytá v dobré víře.

(5) Vedoucí organizační složky nemůže být členem správní ani dozorčí rady.

(6) Vedoucího organizační složky jmenuje a odvolává ředitel.

(7) O odměně vedoucího organizační složky rozhoduje ředitel, a to na základě pravidel odměňování, jsou-li stanovena správní radou.

(8) Na odpovědnost vedoucího organizační složky při výkonu jeho funkce se obdobně použijí ustanovení zákonů vztahující se na jednatele společnosti s ručením omezeným⁴⁾.

HLAVA IX PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY

§ 31

(1) Na pracovní poměry uzavřené na dobu určitou mezi veřejnou kulturní institucí a jejími zaměstnanci na druhy práce, jejichž předmětem je umělecký výkon chráněný podle zvláštního právního předpisu⁸⁾, se nepoužijí ustanovení zvláštního právního předpisu omezující dobu trvání pracovního poměru na dobu určitou a jeho opakování⁹⁾. To nemá dopad na platnost případných odchýlných ujednání podle sjednané pracovní nebo kolektivní smlouvy.

⁸⁾ Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁾ § 39 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Nestanoví-li zřizovací listina, kolektivní smlouva nebo vnitřní předpis veřejné kulturní instituce jinak, pak pro smlouvy o pracovním poměru na dobu určitou platí pro první tři období tato pravidla

- a) pracovní poměr na dobu určitou se uzavírá alespoň na dobu jednoho roku, a to i opakovaně,
- b) pracovní poměr na dobu určitou může veřejná kulturní instituce vypovědět nejpozději 6 měsíců před skončením sjednané doby určité, jinak se o stejnou dobu prodlužuje,
- c) pracovní poměr na dobu určitou může zaměstnanec vypovědět nejpozději 6 měsíců před skončením sjednané doby určité.

(3) Nestanoví-li zřizovací listina, kolektivní smlouva nebo vnitřní předpis veřejné kulturní instituce jinak, pak pro smlouvy o pracovním poměru na dobu určitou platí pro období následující po prvních třech obdobích tato pravidla

- a) pracovní poměr na dobu určitou se uzavírá alespoň na dobu dvou let, a to i opakovaně,
- b) pracovní poměr na dobu určitou může veřejná kulturní instituce vypovědět nejpozději 9 měsíců před skončením sjednané doby určité, jinak se o stejnou dobu prodlužuje,
- c) pracovní poměr na dobu určitou může zaměstnanec vypovědět nejpozději 9 měsíců před skončením sjednané doby určité,
- d) pracovní poměr na dobu určitou u zaměstnance, jehož pracovní poměr u veřejné kulturní instituce trval ke dni vzniku příslušného pracovního poměru na dobu určitou souvisle alespoň po dobu 10 let a kterému zároveň k témuž dni zbývá k dosažení důchodového věku stanoveného podle zvláštních právních předpisů 10 let či méně, musí být uzavřen na dobu určitou alespoň v délce trvání do doby dosažení důchodového věku stanoveného podle zvláštních právních předpisů.

§ 32

Na pracovněprávní vztahy zaměstnanců veřejné kulturní instituce a jejich odměňování se neuplatní ustanovení o platu podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾. Veřejná kulturní instituce však nemůže sjednat se zaměstnancem mzdu na úrovni nižší než by zaměstnanci příslušela jako plat v případě zařazení do příslušného platového tarifu¹¹⁾.

ČÁST DRUHÁ **Změna zákona o daních z příjmů**

§ 33

V § 17a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 160/2013 Sb., zákona č. 215/2013 Sb. a zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., se doplňuje odstavec 3, který zní:

¹⁰⁾ Část šestá, hlava III zákoníku práce.

¹¹⁾ § 123 zákoníku práce.

„(3) Veřejně prospěšným poplatníkem je veřejná kulturní instituce zřízená podle zvláštního právního předpisu a osoba veřejnou kulturní institucí podle zvláštního právního předpisu zřízená.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákonného opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí

§ 34

Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, se mění takto:

1. V § 6 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno c), které zní:
„c) veřejnou kulturní institucí zřízenou podle zvláštního právního předpisu, nabývá-li vlastnické právo k nemovité věci z majetku osoby, která byla touto institucí podle zvláštního právního předpisu zřízena, a osobou, která byla touto institucí podle zvláštního právního předpisu zřízena, nabývá-li vlastnické právo k nemovité věci z majetku této instituce.“.
2. V § 22 odst. 1 poslední části věty se slovo „nebo“ nahrazuje čárkou a na konci textu se doplňují slova „nebo veřejně kulturní instituce zřízené podle zvláštního právního předpisu a osoby veřejnou kulturní institucí podle zvláštního právního předpisu zřízené“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o dani z nemovitých věcí

§ 35

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění zákona č. 315/1993 Sb., zákona č. 242/1994 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 65/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 576/2002 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 1/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 199/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 212/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 350/2012 Sb., zákona č. 503/2012 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 23/2015 Sb. a zákona 84/2015 Sb., se mění takto:

1. V § 4 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno y), které zní:
„y) pozemky ve vlastnictví veřejných kulturních institucí zřízených podle zvláštního právního předpisu a osob veřejnými kulturními institucemi podle zvláštního právního předpisu zřízených.“.

2. V § 9 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno x), které zní:
- „x) zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky ve vlastnictví veřejných kulturních institucí zřízených podle zvláštního právního předpisu a osob veřejnými kulturními institucemi podle zvláštního právního předpisu zřízených.“

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

§ 36

V § 23 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákona č. 557/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 477/2008 Sb., zákona č. 465/2011 Sb., zákona č. 466/2011 Sb. a zákona č. 303/2013 Sb., se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno g), které včetně poznámky pod čarou č. 26 zní:

- „g) zřizovat veřejné kulturní instituce podle zvláštního právního předpisu²⁶⁾.

²⁶⁾ Zákon č. .../2016 Sb., o veřejných kulturních institucích a o změně některých zákonů (zákon o veřejných kulturních institucích).“

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o soudních poplatcích

§ 37

V § 11 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona č. 271/1992 Sb., zákona č. 36/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 255/2000 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 72/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 217/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 218/2011 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 167/2013 Sb., zákona č. 293/2013 Sb., zákona č. 335/2014 Sb. a zákona č. 87/2015 Sb., se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno u), které zní:

- „u) veřejná kulturní instituce řízená podle zvláštního právního předpisu a osoba veřejnou kulturní institucí podle zvláštního právního předpisu zřízená.“

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o dani z přidané hodnoty

§ 38

V § 61 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění zákona č. 635/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 124/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 302/2008 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 489/2009 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 500/2012 Sb., zákona č. 502/2012 Sb. a zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., písmeno e) včetně poznámky pod čarou č. 76 zní:

„e) poskytnutí kulturních služeb a dodání zboží s nimi úzce souvisejícího krajem, obcí, právnickou osobou zřízenou zákonem, právnickou osobou zřízenou Ministerstvem kultury nebo právnickou osobou, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, s výjimkou kulturních služeb poskytnutých veřejnou kulturní institucí zřízenou podle zvláštního právního předpisu uvedených v Klasifikaci ekonomických činností (CZ-NACE) v oddílech 90 a 91⁷⁶⁾;

⁷⁶⁾ Sdělení Českého statistického úřadu o zavedení Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE), uveřejněné pod číslem 244/2007 Sb.“.

ČÁST OSMÁ

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 39

Na veřejné kulturní instituce se, pokud to povaha věci vyžaduje, v rozsahu neupraveném tímto zákonem přiměřeně použijí ustanovení zákonů vztahujících se na společnosti s ručením omezeným¹²⁾.

§ 40

Kulturní instituce, které mají ke dni účinnosti tohoto zákona formu právnické osoby soukromého práva nebo příspěvkové organizace, mohou změnit právní formu na veřejnou kulturní instituci podle tohoto zákona, pokud tak rozhodne jejich nejvyšší orgán, nebo zřizovatel, a po změně právní formy bude zřizovatelem takové veřejné kulturní instituce zřizovatel vyhovující podmínkám tohoto zákona. Součástí změny právní formy musí být vyhotovení zřizovací listiny podle tohoto zákona a jmenování prvních členů správní a dozorčí rady veřejné kulturní instituce zřizovatelem. Změna právní formy nabude účinnosti dnem zápisu do rejstříku veřejných kulturních institucí. Bez zbytečného odkladu poté musí být správní radou jmenován ředitel a následně ředitelem vedoucí organizačních složek. Do jednoho roku ode dne účinnosti změny právní formy se veřejná kulturní instituce musí plně přizpůsobit tomuto zákonu, včetně obsahu její činnosti a stavu jejího majetku. Pokud tak neučiní, může ji soud i bez návrhu zrušit postupem podle § 8 odst. 3 až 6.

¹²⁾ Zejména zákon o obchodních korporacích a občanský zákoník.

§ 41
Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

Cílem předkládaného návrhu zákona je vytvořit nový druh právnické osoby přizpůsobený specifikám veřejných kulturních institucí a umožnit tak jejich efektivnější řízení a hospodaření, jakož i plnění kulturních a uměleckých cílů. Navrhovaná nová právní forma by umožnila transformaci dnešních institucí poskytujících veřejné kulturní služby z příspěvkových organizací na novou právní formu veřejná kulturní instituce. Předkládaný zákon by tak neznamenal povinnou transformaci dnešních kulturních institucí na novou právní formu, pouze by vytvořil alternativu pro zřizovatele – stát a územní samosprávné celky – využitelnou jak při zřizování kulturních institucí, tak případně i pro jejich transformaci ze současné podoby.

1. Zhodnocení platného právního stavu a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Návrh zamýšlí odstranit dlouhodobé nedostatky fungování kulturních institucí v České republice. Současná právní úprava neobsahuje právní formu, která by vyhovovala veřejným kulturním institucím, a tyto tak fungují typicky v podobě příspěvkových organizací. Právní úprava příspěvkových organizací svou obecnou neurčitostí spíše vystihuje potřeby různorodých subjektů státní či veřejné správy, ale neodpovídá specifickým potřebám kulturních institucí. Příspěvkové organizace hospodaří s majetkem zřizovatele a jsou v nakládání s ním omezeny zákonem způsobem nevyhovujícím kulturním institucím. Současný stav taktéž neumožňuje širší zapojení odborné veřejnosti do správy kulturních institucí a rozhodování o tom, jaké konkrétní kulturní služby má daná instituce veřejnosti poskytovat. Dalším z hlavních nedostatků je nemožnost přímého kooperativního financování kulturních institucí územními samosprávnými celky a státem za dopředu pevně dohodnutých podmínek, jakož i vytváření holdingových struktur, kde by se např. činnosti neuměleckého charakteru mohly ke zvýšení efektivity vyčlenit do samostatných právnických osob poskytujících služby spřízněným kulturním institucím zaštiťujícím samotnou uměleckou činnost. I za stávajících podmínek existují příklady společného financování kulturních institucí, avšak zpravidla nahodilé, nesystémové a nestabilní. Cílem zákona je ovšem umožnit společnou správu a odpovědnost, vytvořit podstatně stabilnější prostředí a tím také čelit opakujícím se krizím, které vedou k napětí mezi kulturními institucemi a politickými orgány, a tím destabilizují nejen uměleckou tvorbu a kulturní činnost, ale vyvolávají i krizi důvěry ve schopnost politického systému spravovat vlastní instituce podle obvyklých a ověřených pravidel v demokraticky i ekonomicky úspěšnějších zemích.

Navrhované řízení prostřednictvím nezávislé správní rady s patřičnou odpovědností a odborným zázemím, jmenované zřizovatelem, je systémovým řešením a současně obvyklým nástrojem, který samosprávy běžně využívají k řízení organizací zajišťujících služby občanům (dopravní podniky, svoz odpadu, vodovody a kanalizace atd.). Je zjevné, že tuto formu používají proto, že je ekonomicky a provozně efektivnější než příspěvková organizace, ale nechávají si tyto instituce ve vlastnictví ze strategických důvodů, a právě z důvodu veřejného zájmu. Dlouhodobě kritizovaná situace při jmenování a odvolávání statutárních orgánů kulturních institucí ohrožuje nejen stabilitu, ale i kontinuitu a strategický rozvoj. Návrh

zákona zároveň doporučuje ustanovit dozorčí radu, která by dostatečně zajistila potřebný dohled zřizovatele. Odpolitizování příspěvkových organizací není bez přijetí nového zákona systémově možné.

I jiné, v praxi se vyskytující, formy kulturních institucí, právnické osoby soukromého práva (obecně prospěšné společnosti, spolky, obchodní společnosti), trpí různými nedostatky – zejména neumožňují dostatečný podíl veřejnosti na řízení kulturních institucí, zohlednění určitých specifik vlastnictví a správy majetku, který často představuje majetek chráněný podle zvláštních předpisů (národní kulturní poklad), a taktéž zohlednění specifik hospodaření a financování veřejných kulturních institucí a odpovědnosti zřizovatelů za jejich finanční kondici.

Návrh zákona je dále inspirován rovněž výsledky dosaženými v jiných obdobně zaměřených resortech (například zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, který umožnil transformaci vysokých škol z příspěvkových organizací na samostatné právnické osoby, nebo obdobně zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích), využívá a reflektuje poznání z dosavadních zkušeností po roce 1989 a zejména osvědčené moderní principy při zefektivňování správy veřejných kulturních institucí v historicky příbuzných zemích Evropské unie. Jako příklad lze uvést Rakousko. Spolkový zákon o organizaci divadel reformoval správu nejvýznamnějších rakouských divadel: Wiener Staatsoper, Wiener Volksoper a Burgtheater. Umožnil vznik samostatných společností s ručením omezeným se zvláštními pravidly fungování vymezenými v uvedeném zákoně. Tyto společnosti zastřešují jednotlivá divadla, přičemž stoprocentní podíl v nich vlastní holdingová společnost kontrolována státem. Zákon rovněž umožnil vznik servisní společnosti vlastněné zmíněnou holdingovou společností, která poskytuje divadlům služby jako je údržba, správa nemovitostí, prodej vstupenek, skladování, přeprava a dodávky dekorací, rekvizit a kostýmů atp. Tímto způsobem se zajistila efektivní správa divadel založená na principech podnikání při současném jasném vymezení kulturně-politických cílů a činností, jež mohou jednotlivé divadelní společnosti vykonávat. Za tímto účelem zákon podrobně upravil pravidla personálního obsazování funkcí v orgánech divadelních společností a pravidla zastoupení veřejnosti v těchto orgánech, jakožto i úkoly jednotlivých orgánů a jejich odpovědnost. Zákon též stanovil pravidla vlastnění majetku a hospodaření s ním a další otázky správy a financování divadel.

Obdobný model transformace divadel do společností s ručením omezeným spadajících pod jednotnou holdingovou společnost byl použit i ve Štýrském Hradci. To umožnilo zavést nový model kooperativního financování divadel spolkovou zemí Štýrsko a městem Štýrský Hradec. Vyčlenění servisních služeb do samostatné společnosti umožnilo restrukturalizaci, snížení nákladů a posílení ekonomických aktivit i mimo koncert. Opatření tak celkově přinesla výrazné úspory při současném posílení personální odpovědnosti za vedení a umožnění svobodnější tvorby, což vedlo i ke zvýšení návštěvnosti a pozitivní kritice umělecké kvality.

Podobně i v oblasti správy paměťových institucí existují příklady dobré praxe, např. rakouský Zákon o spolkových muzeích z roku 2002, kterým jsou zřízeny významné státní galerie, muzea a národní knihovna, jako veřejnoprávní (vědecké) ústavy spolkového státu (např. Rakouská galerie Belvedere, Albertina, Rakouské uměleckoprůmyslové muzeum, Muzeum moderního umění Nadace Ludwig Vídeň, Rakouská národní knihovna atp.). Tyto organizace jsou veřejnými institucemi poskytujícími veřejnou kulturní službu a současně v některých aspektech mají možnost jednat s efektivitou obchodních společností. Zvláštní

určení účelu každého jednotlivého spolkového muzea, galerie či knihovny upravuje muzejní řád/statut, který po projednání vydává spolkový kancléř. Ten rovněž jmenuje správní radu/kuratorium jako orgán hospodářského dohledu pro jednatele, zejména ve vztahu k plánování rozpočtu, čerpání rozpočtu a účetní závěrce. Osoby s nominačním právem jsou vyjmenovány. Spolkový kancléř rovněž uzavírá se spolkovými institucemi vždy na dobu tří let rámcové dohody se stanovením cílů, v nichž je upřesněn kulturně-politický úkol se zaměřením na zajištění muzejních fondů a aktivit institucí. Zákon rovněž stanoví minimální roční finanční náhradu.

Vědecká a umělecká práce má z ústavy zvláštní postavení. Je svobodná a nelze ji omezovat. Vyžaduje specifický přístup. Je základním nástrojem poznávání světa a rozvoje jeho hodnotového uspořádání. Jako taková vyžaduje v demokratické společnosti stabilní a z tvůrčího hlediska nezávislé prostředí vytvářející podněty pro inovace, vysokou úroveň vzdělání a porozumění situaci člověka ve světě a společnosti. Návrh zákona vytváří nástroj pro institucionální rozvoj kultury a umění, které sehrávají klíčovou roli v upevňování společenské harmonie, sociálního smíru a předností západní civilizace v její demokratické a konkurenceschopné podobě.

Věcná podoba navrhovaného zákona byla opakovaně konzultována s reprezentativním vzorkem regionálních kulturních institucí a s odborníky z řad ředitelů regionálních i národních kulturních institucí a představitelů měst, obcí a krajů. To je o to významnější, že dlouhodobá praxe Ministerstva kultury se orientuje na státní kulturní instituce, problematiku církví a náboženských společností nebo implementaci evropské legislativy a systémově zanedbává vytváření podmínek pro regionální kulturu i z toho důvodu, že za ni nenese přímou politickou odpovědnost. Tento zákon je výrazem odpovědnosti za zlepšení stávajících podmínek ve velkých kulturních institucích a za uchování kulturního dědictví v oblasti živého umění především v regionech České republiky.

Principy a změny, které tento zákon přináší, byly rovněž opakovaně projednávány na Radě pro hospodářskou a sociální dohodu Ministerstva kultury a byly též součástí společného projektu sociálních partnerů „Posilování bipartitního dialogu v odvětvích“ (reg. číslo: CZ.1.04/1.101/02.200013), realizovaného Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR ve spolupráci s Českomoravskou konfederací odborových svazů v letech 2010 – 2013. V rámci projektu vznikly dvě studie zaměřené na zvláštnosti uplatňování zákoníku práce a jeho limity v oblasti živých umění a problematiku uzavírání kolektivních smluv vyššího stupně v sektoru živých umění, jejichž součástí bylo i reprezentativní dotazníkové šetření mezi zaměstnavateli, zaměstnanci a odborovými organizacemi k tématům, které řeší tento návrh zákona.

V posledních několika letech byla důležitou součástí přípravy této normy konference na téma Transformace, financování a správy kultury v České republice, která byla pod záštitou předsedy Senátu Parlamentu ČR, ve spolupráci s Ministerstvem kultury, výbory pro kulturu obou komor Parlamentu ČR a zahraničními experty uspořádána dne 24. dubna 2013 na půdě Parlamentu ČR. Dovolujeme si též zmínit petici občanů, která vznikla na základě výzvy „Pomozte svému divadlu“ a kterou projednal Senát Parlamentu ČR se závěrečným doporučením připravit nový zákon o veřejnoprávní instituci v kultuře (usnesení č. 384 ze dne 27. listopadu 2013).

Platná státní kulturní politika na léta 2015 – 2020, schválená dne 5. dubna 2015 usnesením vlády ČR č. 266, ve svém Plánu implementace počítá s dokončením reformy

veřejné správy v oblasti kultury (opatření 6.7.), přijetím zákona o veřejnoprávních institucích v kultuře (opatření 6.7.1.), transformací vybraných státních institucí na veřejnoprávní (6.7.4.) a vytvořením funkčního modelu kooperativního a víceletého financování (6.7.5). Stejně úkoly si kladla i Státní kulturní politika na léta 2009 – 2014 (4.8. Transformace kulturních institucí na veřejnoprávní instituce), která byla schválena vládou ČR usnesením č. 1452 dne 19. listopadu 2008 a v jejíž podkladové zprávě se uvádí, že se dosud nepodařilo prosadit zákon o veřejnoprávních organizacích ve sféře kultury.

Závazek přijmout zákon o veřejnoprávních institucích v kultuře, který odstraní nedostatky dnešních příspěvkových organizací, odpolitizuje je a zajistí jejich stabilní financování je rovněž obsažen v Programovém prohlášení vlády.

Výše uvedeným se dokládá, že téma je dostatečně široce prodiskutované na mnoha úrovních a má podporu odborné veřejnosti, kulturních institucí i jejich zřizovatelů, územních samosprávných celků, o čemž svědčí mimo jiné i podpůrné stanovisko Komory statutárních měst Svazu měst a obcí ČR z dubna 2016.

Důvodová zpráva dále též obsahuje argumentaci reflektující obsáhlou debatu po předložení návrhu senátního návrhu zákona Senátu a při projednávání návrhu senátního návrhu ve výborech Senátu.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy

Předkládaný návrh zákona umožňuje zřizovatelům založit kulturní instituci v právní formě, která kombinuje pozitiva příspěvkových organizací i obchodních společností – jak prvky veřejné kontroly nad fungováním, financováním a personálním obsazováním (včetně zastoupení veřejnosti), tak i principy podnikání umožňující autonomnější hospodaření a umělecké vedení, při posílení osobní manažerské odpovědnosti za výsledky. Zákon je koncipován tak, aby našel uplatnění v širším spektru uměleckých činností a byl tak použitelný pro divadla, muzea, galerie, kina, kulturní centra atd., a to jak národního významu, tak i regionálního či místního významu. Z tohoto důvodu jsou pravidla týkající se zřízení a činnosti kulturních institucí v něm obsažená dostatečně obecná, zákon naopak požaduje po zřizovatelích, aby náležitě vymezili ve zřizovací listině pravidla spolurozhodování, základní parametry financování a vyčlenili do zákonem vymezených kategorií majetek, který má být kulturní institucí vlastněn či spravován.

Cíle předkládaného návrhu zákona se tak dají shrnout následovně:

- vytvořit novou právní formu specificky pro veřejné kulturní instituce,
- vyvážit poměr politické a odborné zodpovědnosti za správu kulturní instituce, zvýšit efektivitu a kvalitu její správy a řízení,
- umožnit zakládání kulturních institucí společně územními samosprávnými celky a územními samosprávnými celky a státem, a tudíž vytvořit nový základ pro kooperativní financování veřejných kulturních služeb,
- zapojit širší veřejnost do orgánů kulturní instituce a do rozhodování o veřejných kulturních službách, které tato poskytuje,
- zajistit stabilitu řízení instituce statutárním orgánem (ředitelem) jmenovaným a odvolávaným na základě přesně stanovených pravidel a zajistit kontrolu ze strany

- zřizovatelů prostřednictvím jmenovaných zástupců v orgánech kulturní instituce, respektive přímo zřizovateli, s právem schvalovat důležitější kroky,
- posílit spoluodpovědnost zřizovatelů za zřízenou kulturní instituci,
 - vytvořit systémové předpoklady pro finanční stabilitu kulturních institucí a umožnit střednědobé financování (minimálně 4 roky) instituce včetně autonomního nakládání s fondy a rezervami,
 - dát veřejným kulturním institucím nezbytnou volnost v interním organizačním uspořádání, včetně možnosti vytvořit holdingové uspořádání, a umožnit tak jasnější oddělení jednotlivých uměleckých a podpůrných činností, jejich fungování a sledování jejich výsledků,
 - vytvořit optimální pracovněprávní systém včetně odměňování odpovídající specifickému uměleckému provozu, umožňující i dlouhodobou spolupráci s umělci na základě smluv podle autorského nebo obchodního práva a
 - zavést daňové postavení kulturních institucí v souladu s evropskými zvyklostmi.

Struktura navrhovaného zákona a základní charakteristika jednotlivých částí

Jádro právní úpravy kulturních institucí předkládaný návrh zákona obsahuje v části první, hlavě první až deváté.

Hlava první zavádí základní pojem „veřejná kulturní instituce“ (dále jen „VKI“) a stanoví cíle fungování VKI, kterými jsou zajištění kulturních cílů, kulturního života, přispění k udržení co nejvyšší umělecké kvality a posílení významu české kultury v rámci mezinárodního kulturního dění. Konkrétní cíle činnosti musí být vymezeny ve zřizovací listině. Návrh zákona umožňuje VKI, s cílem zefektivnit jejich hospodaření, vykonávat vedle hlavní, kulturní činnosti i činnost doplňkovou, která ale nesmí ohrožovat nebo omezovat činnost hlavní.

Hlava druhá se věnuje zřízení a vzniku VKI. Zřizovatelem může být Česká republika, územní samosprávný celek, jiná veřejná kulturní instituce nebo jejich kombinace. Proces zřízení a vzniku je dvoufázový – VKI vzniká zápisem do veřejného rejstříku. Co se týče veřejného rejstříku VKI, návrh zákona obsahuje základní pravidla vedení rejstříku, podrobná úprava se ponechává na vyhlášce Ministerstva kultury. Hlava druhá podrobně upravuje náležitosti zřizovací listiny. Zřizovatel v ní musí vymezit konkrétnější pravidla správy zřizované VKI.

Hlava třetí pojednává o zrušení a zániku VKI. Obdobně jako zřízení a vznik je i proces zrušení a zániku dvoufázový. Návrh zákona stanoví určitá omezení při likvidaci zanikající VKI za účelem ochrany majetku. Ve zbytku se použijí pravidla zrušení s likvidací, upravená zvláštním právním předpisem, občanským zákoníkem. Návrh také umožňuje sloučení, splynutí a rozdělení VKI. Hlava třetí rovněž obsahuje zvláštní pravidla pro případ insolvence VKI. Výrazem prvku veřejného financování VKI je pravidlo, že zřizovatel může odvrátit úpadek VKI tím, že uhradí její závazky.

Hlava čtvrtá pojednává o zřizovateli. Zřizovatel plní funkci nejvyššího orgánu a přísluší mu zejména jmenování členů správní a dozorčí rady a schvalování vybraných dispozic s majetkem VKI. Návrh zákona přímo stanoví povinnost zřizovatele finančně zajišťovat činnost VKI v souladu s objemem financování uvedeným ve zřizovací listině na minimálně čtyřleté období.

Hlava pátá podrobně upravuje orgány VKI. Předpokládá se existence třech orgánů VKI: ředitel, správní rada a dozorčí rada.

Statutárním orgánem s právem řídit chod VKI je ředitel. Řediteli je na základě zbytkové klauzule ponechána působnost i ve věcech, které nejsou zákonem ani zřizovací listinou svěřeny jinému orgánu. Pro jeho odpovědnost se použijí ustanovení zákonů vztahující se na jednatele společnosti s ručením omezeným, tj. zejména péče řádného hospodáře a další fiduciární povinnosti, neupravuje-li předkládaný zákon jinak.

Klíčovou roli ve tvorbě koncepce činnosti konkrétní VKI a stanovení jejich uměleckých cílů má správní rada. Členy správní rady budou zástupci zřizovatele, příp. zřizovatelů a dále zástupci odborné veřejnosti. K zajištění přítomnosti zástupců veřejnosti zvolil navrhovaný zákon postup, kdy minimálně jednu třetinu členů správní rady zřizovatel jmenuje výběrem z listiny kandidátů připravené tzv. osobou s nominačním právem. Identita této osoby musí být určena ve zřizovací listině, přičemž se musí jednat o osobu nebo osoby s obdobným účelem nebo činností jako je účel či hlavní činnost veřejné kulturní instituce, případně s kvalifikací v oboru souvisejícím s hlavní činností veřejné kulturní instituce. Typicky se tedy bude jednat například o vysoké školy, spolky či jiné kulturní instituce.

Dozorčí rada je kontrolním orgánem VKI, dohlížejícím zejména na hospodaření. Její zřízení je však povinné pouze v případě, že do VKI byl vložen nebo jí svěřen majetek státu nebo územního samosprávného celku. Zřizovatel může ve zřizovací listině stanovit nejvýše přípustnou výši odměny členů správní i dozorčí rady.

Hospodaření VKI návrh zákona upravuje v hlavě šesté. Jak uvádí, hlavními zdroji příjmů jsou zejména prostředky získané od zřizovatele nebo z jiných fondů či dárců a dále prostředky získané z činností hlavní (např. prodej vstupenek) a doplňkové (např. půjčování kostýmů či prodej občerstvení). Zákon výslovně uvádí, že pokud veřejná kulturní instituce vytvoří kladný výsledek hospodaření, ať už z hlavní nebo doplňkové činnosti, tento musí být použit na financování hlavní činnosti. Výjimku tvoří přiděl do rezervního fondu nebo jiných fondů, což VKI umožňuje neupotřebit volné prostředky na financování hlavní činnosti v nadcházejícím rozpočtovém období, ale až v budoucnu. Rozpočet veřejné kulturní instituce musí být sestavován jako vyrovnaný.

Majetek VKI je upraven v hlavě sedmé. Zřizovateli, příp. zřizovatelům je povoleno majetek VKI svěřit do hospodaření, nebo ho do ní přímo vložit obdobně jako je tomu u obchodních společností. Zřizovatel VKI svěří majetek typicky v případě, že se bude jednat o majetek chráněný podle zvláštních právních předpisů, tudíž ani nebude možné, aby ho VKI vlastnila. Jelikož VKI nebude svěřený majetek vlastnit, nebude ho nejen moci zatížit ani zcizit, ale nebude moci být dotčen ani případným výkonem rozhodnutí nebo insolvenčním řízením týkajícím se VKI. O svěřený majetek bude muset VKI pečovat jako řádný hospodář. Naopak pokud zřizovatel majetek do VKI vloží, stává se jeho vlastníkem VKI. Převést na VKI je ale možné i závazky, pokud je to potřeba pro zajištění činnosti VKI. V rámci majetku vkládaného do VKI může zřizovatel vymezit zvláštní kategorii „chráněného majetku“, který pak bude chráněn obdobně jako svěřený majetek vůči zcizení, zatížení, ale i případnému výkonu rozhodnutí či insolvenčnímu řízení (zřizovací listina stanoví, že chráněný majetek může být zcizen či zatížen pouze se souhlasem zřizovatele).

Návrh zákona umožňuje VKI stát se členem, společníkem, zakladatelem či zřizovatelem právnické osoby a vytvářet tak holdingové struktury k zefektivnění provozu

a hospodaření, například „outsoursováním“ servisních činností, ale i vytvářením dceřiných VKI, pokud je vyčlenění určitého druhu umělecké činnosti do samostatné VKI efektivnější.

Návrh zákona stanoví, že zvláštní právní předpisy upravující ochranu sbírek a jiného majetku zůstávají nedotčeny. Tím je zajišťována ochrana sbírek muzejní povahy a jiného obdobného majetku v rámci VKI. Pokud si sbírkové instituce zvolí právní formu VKI, je vhodné postavit najisto, že tyto sbírky budou zákonem č. 122/2000 Sb. i nadále chráněny.

V hlavě osmé zákon umožňuje vytvořit v rámci VKI samostatné organizační složky. Tato možnost je ponechána zřizovateli, který tak může učinit ve zřizovací listině a současně stanovit, který majetek vložený či svěřený zřizovatelem budou takové organizační složky využívat ke své činnosti. VKI samotná tak nemůže toto organizační rozdělení změnit, což zamezí případným přesunům majetku nežádoucím z pohledu zřizovatele. Bližší pravidla fungování organizačních složek, podpůrná ke zřizovací listině, ovšem může stanovit správní rada interním předpisem. VKI bude muset ve svém účetnictví oddělovat náklady a výnosy organizačních složek, což umožní jasnější kontrolu efektivity fungování jednotlivých složek a taktéž posílí odpovědnost jednotlivých vedoucích organizačních složek, podřízených řediteli. Pravidla vztahující se na vedoucí organizačních složek z větší části kopírují režim ředitele VKI, jelikož jejich funkce a odpovědnost bude podobná, ovšem pouze ve vztahu k dané organizační složce.

Hlava devátá se věnuje některým specifikám pracovněprávních vztahů uzavíraných mezi VKI a jejími zaměstnanci. Vylučuje se omezení zákoníku práce pro opakované uzavírání pracovních poměrů s umělci na dobu určitou a stanoví se, za jakých podmínek lze pracovní poměr na dobu určitou uzavírat opakovaně a ukončovat jej ze strany zaměstnavatele i zaměstnance. V rámci poskytnutí sociálních jistot je zaměstnancům předdůchodového věku při splnění určitých podmínek zákonem garantováno trvání pracovního poměru až do dosažení důchodového věku. To ale neznamená, že zákon činí případná ujednání v pracovních nebo kolektivních smlouvách o opaku neplatnými – naopak, již uzavřené pracovní nebo kolektivní smlouvy mají před zákonnou úpravou přednost a veškerá jejich ujednání chránící zaměstnance zůstávají v platnosti. Návrh zákona taktéž potvrzuje, že na zaměstnance VKI se použijí ustanovení o mzdě jako na zaměstnance v soukromém sektoru, což je žádoucí z hlediska zatraktivnění odměn pro umělce i další zaměstnance, navrhované řešení tak přispěje i ke zvýšení kvality umělecké činnosti. Současně se ale zaručuje úroveň mzdy odpovídající minimálně úrovni podle příslušného platového tarifu.

Část druhá až sedmá mění některé jiné zákony související s navrhovaným, a to z důvodu zajištění řádného fungování veřejných kulturních institucí.

Část druhá až čtvrtá se zabývá daňovou problematikou spojenou s veřejnými kulturními institucemi. Část druhá se týká zákona o daních z příjmů. VKI budou zákonem zařazeny mezi veřejně prospěšné poplatníky, čímž bude zajištěno odpovídající postavení VKI v rámci daní z příjmů. Toto zařazení reflektuje neziskový a veřejně prospěšný účel veřejných kulturních institucí. V části třetí zákona se navrhuje, aby nabytí vlastnického práva k nemovité věci veřejnou kulturní institucí od osoby, která byla touto veřejnou kulturní institucí zřízena, bylo osvobozeno od daně z nabytí nemovitých věcí. Stejně tak se navrhuje, aby od této daně bylo osvobozeno nabytí vlastnického práva k nemovité věci osobou zřízenou veřejnou kulturní institucí za podmínky, že nabude vlastnické právo k nemovité věci z majetku veřejné kulturní instituce, kterou byla tato osoba zřízena. Dále návrh zákona předpokládá, že sjednaná cena bude výlučným základem daně z nabytí nemovitých věcí. Část

čtvrtá se týká změn v zákoně o dani z nemovitých věcí. Navrhuje se, aby od daně z nemovitých věcí byly osvobozeny pozemky, zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky ve vlastnictví veřejných kulturních institucí a osob zřízených veřejnými kulturními institucemi. Tato osvobození se navrhují z důvodu kulturního, společenského a veřejně prospěšného účelu nemovitých věcí ve vlastnictví VKI a osob jimi zřízených.

V části páté se zakotvuje nezbytná pravomoc územních samosprávných celků zřizovat veřejné kulturní instituce.

V části šesté se navrhuje, aby veřejné kulturní instituce a osoby jimi zřízené byly ze zákona osvobozeny od soudních poplatků.

V části sedmé se navrhuje pro veřejné kulturní instituce optimální model z hlediska daně z přidané hodnoty a to tak, aby byl v souladu s evropskými právními předpisy upravující daň z přidané hodnoty. Navrhuje se stanovit, že činnost VKI není osvobozena od DPH, přičemž předpokládáme, že tento návrh je v souladu se žádoucí politikou postupného odstraňování daňových výjimek.

V části osmé se stanoví, že na veřejné kulturní instituce se přiměřeně použijí ustanovení o společnosti s ručením omezeným, pokud navrhovaný zákon nestanoví jinak a povaha věci to vyžaduje. Dále tato část stanovuje mechanismus pro přeměnu právnických osob na veřejné kulturní instituce, pokud se zřizovatelé pro takovou možnost rozhodnou (přeměna na VKI není povinná). Účinnost je stanovena na patnáctý den po vyhlášení navrhovaného zákona ve Sbírce zákonů, ve shodě se standardní, řádnou legisvakancí podle zákona o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Zákon je v plném souladu s ústavním pořádkem České republiky.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána a zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii

Ve všech oblastech úpravy je návrh zákona plně slučitelný s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a rovněž s právními akty Evropské unie. Nebyl nalezen nesoulad návrhu zákona s právem EU.

Pro oblast úpravy jsou významné tyto právní akty Evropské unie:

Smlouva o fungování Evropské unie, čl. 107 až 109.

Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.

Směrnice Rady ze dne 14. října 1991 o povinnosti zaměstnavatele informovat zaměstnance o podmínkách pracovní smlouvy nebo pracovního poměru (91/533/EHS).

Směrnice Rady 1999/70/ES ze dne 28. června 1999 o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí (ostatní veřejné rozpočty)

Z hlediska čerpání příspěvků na provoz je návrh rozpočtově neutrální. Jedná se zejména o rozpočty samospráv, zřizující organizace poskytující veřejnou kulturní službu. Účelem této právní formy není automatické zajištění financování a překladatelé vycházejí z ověřené praxe, že výnosy budou tvořeny příspěvkem, dotacemi a vlastními výnosy jako dosud. Norma však dovolí hospodárnější nakládání s veřejnými prostředky už jen tím, že umožní hospodaření lépe provázat s jednotlivými produkčními cykly, zjednoduší a zpřehlední daňové prostředí zejména v oblasti DPH, definuje postavení a odpovědnost správních a dozorčích rad nebo povolí za přísně stanovených podmínek využívat finanční nástroje řízení, na rozdíl od desítky let zastaralého plánování provázeného často nepřehlednými rozpočtovými změnami.

Zákon z pohledu financování z veřejných zdrojů nepřináší z hlediska výše nákladů nic, co by současná praxe neznala a ponechává rozhodnutí o výši příspěvků a dotací zcela na zřizovatelích a jejich politických a volených orgánech.

6. Zhodnocení korupčních rizik

Zákon plně respektuje protikorupční legislativu a ochranu veřejného majetku a vytváří předpoklady pro důslednější finanční kontrolu.

7. Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen a zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Současná ani navrhovaná právní úprava se netýká rovnosti mužů a žen ani ochrany soukromí a osobních údajů.

B. Zvláštní část

K § 1

Toto ustanovení shrnuje předmět právní úpravy, kterou je zřízení veřejných kulturních institucí.

K § 2

Zákon vymezuje meze činnosti VKI a účel VKI. Konkrétní obsah kulturní a umělecké činnosti dané VKI musí určit zřizovatel. Každá VKI musí mít vyvíjet hlavní činnost, tedy činnost uměleckou. Podstatou této činnosti je poskytování veřejných kulturních služeb. VKI může vykonávat i činnost doplňkovou, která však nesmí ohrozit činnost hlavní.

Specifikem majetkoprávního režimu VKI je hospodaření se svěřeným majetkem, popř. nakládání s vlastním majetkem. Blíže viz hlava sedmá.

Zavádí se právní pojem veřejná kulturní instituce a zkratka „v. k. i.“.

K § 3

Zákon je postaven na dobrovolnosti zakládání VKI, které se skládá ze dvou fází. V základních rysech se tento proces neodlišuje od obdobného procesu u jiných právnických osob, například obchodních společností.

První fází je zřízení. Zákon omezuje okruh potenciálních zřizovatelů na stát a územní samosprávné celky, umožňuje ale taktéž zakládání dceřiných VKI za předpokladu, že zřizovatel toto umožní ve zřizovací listině mateřské VKI. Tento souhlas je výrazem veřejné kontroly hospodaření a nakládání s majetkem. Zřizovatelů může být i více. Zákon používá dále pojem zřizovatel, myslí se tím i každý ze zřizovatelů, je-li jich více, tam, kde to povaha věci vyžaduje.

Zřizovací listina hraje klíčovou roli v celé existenci a fungování VKI. Její povinný obsah je vymezen poměrně široce, a to ze dvou důvodů. Na jedné straně se tak naplňuje kontrola fungování VKI ze strany zřizovatele, který stanoví některé podstatné parametry tohoto fungování (například vymezení majetku a kontrola způsobu nakládáním s ním), na druhé straně zákon nechává značnou volnost zřizovateli při určení konkrétních parametrů správy VKI (například způsob rozhodování zřizovatelů, zřizuje-li veřejnou kulturní instituci společně více zřizovatelů, či identita osoby s nominačním právem).

K § 4

VKI vzniká až zápisem do rejstříku veřejných kulturních institucí. Zákon stanoví obsah rejstříku a sbírky listin, bližší pravidla vedení rejstříku veřejných kulturních institucí stanoví Ministerstvo kultury, které tento vede, vyhláškou.

K § 5

Umožňuje se jednat za VKI před jejím vznikem, za podmínek obdobných jako je tomu u jiných právnických osob. Na rozdíl od obecného režimu právnických osob takto může jednat pouze zřizovatel, režim se odlišuje od úpravy občanského zákoníku i v tom, že všechny závazky vzniklé z jednání za VKI automaticky přecházejí na VKI dnem jejího vzniku – souhlas nejvyššího orgánu, tedy zřizovatele, by byl nadbytečný.

K § 6

Upravují se důvody a následky zrušení VKI. Při zrušení s právním nástupcem je možné vymezit část majetku a závazků, které nepřevzme právní nástupce, ale přejdou na zřizovatele. Výrazem ochrany tzv. chráněného majetku (viz hlava sedmá) je to, že tento majetek při zrušení VKI vždy přechází zpět na zřizovatele, ledaže ten dá souhlas k převodu na třetí osobu.

K § 7

Umožňuje se sloučení, splynutí a rozdělení VKI, ale pouze s, resp. na, jiné VKI. Upravují se specifika takových přeměn.

K § 8

Na zrušení VKI s likvidací se použijí ustanovení občanského zákoníku. Zákon upravuje pouze některé odchylky. Odstavec třetí umožňuje zřizovateli domáhat se u soudu zrušení VKI, která nefunguje řádně, je-li naplněn některý ze zákonných důvodů. Jelikož se zřizovatelé mohou na zrušení VKI dohodnout, toto ustanovení bude v praxi využíváno pouze v případě zásadních neshod mezi zřizovateli. Soud může rozhodnout o zrušení i bez návrhu, jsou-li dány zákonné důvody.

K § 9

VKI zaniká dnem jejího výmazu z rejstříku veřejných kulturních institucí.

K § 10

Upravují se specifika úpadku VKI. Nejvýznamnějším rozdílem oproti obecné úpravě je právo zřizovatele odvrátit úpadek VKI uhrazením jejích závazků nebo poskytnutím dodatečného financování.

K § 11

Zřizovatel vykonává působnost nejvyššího orgánu, náleží mu nejdůležitější rozhodnutí o VKI. Specifikem VKI jsou finanční příspěvky zřizovatele na činnost VKI. Parametry tohoto financování však budou plně záviset na zřizovací listině, a tudíž na zřizovateli. Výše financování tak v praxi může být i nulová, případně záviset na okolnostech, například pokud VKI sama vytvoří kladný výsledek hospodaření a je schopna svou činnost financovat sama.

K § 12 až 18

Úprava orgánů VKI je jednou z nejdůležitějších částí zákona. Vytváří se specifický model řízení a správy, kde se mezi zřizovatele, majícího vlastně postavení nejvyššího orgánu, a ředitele jakožto výkonného orgánu vkládá správní rada.

Ředitel je statutárním orgánem se zbytkovou působností. Jeho funkce je obdobná jako funkce jednatele společnosti s ručením omezeným, včetně odpovědnosti.

Správní rada je centrálním orgánem VKI, který rozhoduje o zásadních strategických otázkách. Je výrazem jak bezprostřední kontroly zřizovatele, tak i účasti veřejnosti na rozhodování. Přítomnost reprezentantů veřejnosti je zajištěna tím, že jednu třetinu členů správní rady jmenuje zřizovatel ze seznamu kandidátů připraveného tzv. osobou s nominačním právem, kterou musí být právnická osoba s obdobným účelem nebo činností jako je účel či hlavní činnost veřejné kulturní instituce, případně s kvalifikací v oboru souvisejícím s hlavní činností veřejné kulturní instituce. Členy správní rady jmenuje zřizovatel na rotačním principu, každé dva roky třetinu. Je-li zřizovatelů více, mohou se

dohodnout na bližších pravidlech jmenování, například že každá třetina je jmenována jen jedním nebo některými zřizovateli.

Dozorčí rada se zřizuje povinně, pouze pokud byl do VKI vložen nebo jí svěřen majetek státu nebo územního samosprávného celku. Její úlohou je především kontrolovat hospodaření VKI, rozhodnutí ředitele a správní rady.

K § 19

Upravuje se zvláštní režim zákazu konkurence, který zohledňuje specifika činnosti VKI.

K § 20 a 21

VKI hospodaří s vlastním, případně i se svěřeným majetkem. Stanoví se, že případný kladný výsledek hospodaření z činnosti VKI musí být použit na financování hlavní činnosti v nadcházejícím rozpočtovém období, nebo v budoucnu. Rozpočet musí být sestavován jako vyrovnaný.

K § 22

Výši a způsob tvorby rezervního fondu VKI musí upravit zřizovací listina. Taktéž může upravit blíže způsob použití rezervního fondu. Zákon umožňuje VKI vytvářet i jiné fondy.

K § 23 až 25

Pro přehlednění finanční situace a zjednodušení kontroly hospodářských výsledků se stanoví, že VKI ve svém účetnictví odděluje náklady a výnosy spojené s hlavní činností a doplňkovou činností, jakož i svěřený majetek a vlastní majetek.

VKI musí zveřejňovat výroční zprávu o své činnosti. Stanoví se minimální obsah výroční zprávy.

K § 26

Stanoví se postup vkládání majetku do VKI a převádění závazků na VKI. Za účelem ochrany věřitelů se umožňuje věřitelům domáhat se relativní neúčinnosti přechodu závazků. Neuplatní se tak automatické ručení zřizovatele za vložené závazky, ale věřitelé se budou moci domáhat neúčinnosti, pokud se jim zhorší dobytost pohledávky.

Upravuje se zvláštní režim chráněného majetku, který VKI nemůže ani zatížit ani zcizit bez souhlasu zřizovatele. Bude se zpravidla jednat o majetek kulturního významu, který je z hlediska efektivity vhodnější do VKI vložit a ne jí ho pouze svěřit. Chráněný majetek nemůže být předmětem výkonu rozhodnutí ani insolvenčního řízení.

Zvláštní právní předpisy upravující ochranu sbírek a jiného majetku zůstávají nedotčeny. Tím je nadále zajišťována ochrana sbírek muzejní povahy a jiného obdobného majetku v rámci VKI.

K § 27

S cílem ochrany VKI se omezuje účast VKI v jiných právnických osobách, jakož i ručení za závazky jiných osob.

K § 28

Upravuje se režim svěřený majetku VKI, který zůstává ve vlastnictví zřizovatele. Tento režim se podobá majetkovému režimu příspěvkových organizací a posiluje flexibilitu fungování VKI a jejich použitelnost v různých majetkoprávních situacích. Obdobně jako u chráněného majetku se bude jednat hlavně o kulturně významný majetek.

Zákon řeší problém nesení nákladů na svěřený majetek, který jinak komplikuje činnost příspěvkových organizací. Náklady ponese VKI, bude ale na zřizovateli, aby VKI k tomuto dostatečně financoval.

K § 29 a 30

Zákon umožňuje zřizovateli vytvořit ve VKI organizační složky. Tyto mohou představovat například jednotlivé sekce umělecké činnosti VKI, mohou ale také sloužit k vyčlenění umělecké činnosti provozované v jiném místě nebo k vyčlenění doplňkových činností. K posílení přehlednosti hospodaření i odpovědnosti se stanoví vedení odděleného účetnictví.

Organizační složku řídí vedoucí, jehož režim je obdobný režimu ředitele, kterému je vedoucí podřízen.

K § 31 a 32

Vylučuje se omezení zákoníku práce pro opakované uzavírání pracovních poměrů s umělci na dobu určitou a stanoví se, za jakých podmínek lze pracovní poměr na dobu určitou uzavírat opakovaně a ukončovat jej ze strany zaměstnavatele i zaměstnance. V rámci poskytnutí sociálních jistot je zaměstnancům předdůchodového věku při splnění určitých podmínek zákonem garantováno trvání pracovního poměru až do dosažení důchodového věku. Již uzavřené pracovní nebo kolektivní smlouvy mají přednost před zákonnou úpravou a veškerá jejich odchylná ujednání chránící zaměstnance zůstávají v platnosti. Zákon taktéž zaručuje zaměstnancům VKI mzdu alespoň na úrovni příslušného platového tarifu, přičemž ale vytváří předpoklady pro smlouvené odměny vyšší a udržení si tak především kvalitních umělců, jejichž cena na trhu práce je vyšší.

K § 33 až 38

Tato ustanovení mění jiné zákony související s navrhovaným zákonem, a to z důvodu zajištění řádného fungování veřejných kulturních institucí.

Ustanovení § 33 se týká zákona o daních z příjmů. Veřejné kulturní instituce budou zákonem zařazeny mezi veřejně prospěšné poplatníky, čímž bude zajištěno odpovídající postavení VKI v rámci daní z příjmů. Toto zařazení reflektuje neziskový a veřejně prospěšný účel VKI.

V ustanovení § 34 zákona se navrhuje, aby nabytí vlastnického práva k nemovité věci veřejnou kulturní institucí od osoby, která byla touto veřejnou kulturní institucí zřízena, bylo osvobozeno od daně z nabytí nemovitých věcí. Stejně tak se navrhuje, aby od této daně bylo osvobozeno nabytí vlastnického práva k nemovité věci osobou zřízenou veřejnou kulturní institucí za podmínky, že nabude vlastnické právo k nemovité věci z majetku veřejné kulturní instituce, kterou byla tato osoba zřízena. Dále návrh zákona předpokládá, že sjednaná cena bude výlučným základem daně z nabytí nemovitých věcí.

Ustanovení § 35 se týká změn v zákoně o dani z nemovitých věcí. Navrhuje se, aby od daně z nemovitých věcí byly osvobozeny pozemky, zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky ve vlastnictví veřejných kulturních institucí a osob zřízených veřejnými kulturními institucemi. Tato osvobození se navrhují z důvodu kulturního, společenského a veřejně prospěšného účelu nemovitých věcí ve vlastnictví VKI a osob jimi zřízených.

V ustanovení § 36 se zakotvuje nezbytná pravomoc územních samosprávných celků zřizovat veřejné kulturní instituce.

V ustanovení § 37 se navrhuje, aby VKI a osoby jimi zřízené byly ze zákona osvobozeny od soudních poplatků.

V ustanovení § 38 se navrhuje pro VKI optimální model z hlediska daně z přidané hodnoty a to tak, aby byl v souladu s evropskými právními předpisy upravující daň z přidané hodnoty.

K § 39

Zákon o veřejných kulturních institucích obsahuje především úpravu základních mantinelů fungování VKI, kontroly ze strany zřizovatele, specifik řízení a správy, účasti veřejnosti, ochrany kulturně významného majetku, financování atd. Mimo těchto pravidel ale zákon ponechává zřizovatelům a samotným VKI dostatek flexibility, aby bylo možné reagovat na specifika činnosti jednotlivých VKI, které se mohou v praxi velmi lišit. V rozsahu, v jakém zákon určité otázky fungování VKI neupravuje, se použijí ustanovení zákonů vztahující se na společnost s ručením omezeným, což je druh korporace nejvíc se blížící povaze VKI právě v tomto zbytkovém, tímto zákonem neupraveném, rozsahu.

K § 40

Zákon umožňuje transformaci existujících kulturních institucí majících formu právnických osob soukromého práva nebo příspěvkových organizací na VKI.

K § 41

Jelikož zákon představuje pouze dobrovolný režim při vytváření VKI, navrhuje se jeho účinnost patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

V Praze dne 20. dubna 2016

Milan Štěch v.r.
předseda Senátu